RUSKI INWALID

N° 292.

PIĄTEK. 14. Grudnia 1817 roku.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomości Kraiowe: z Peterzburga. Królestwo Polskie. Wiadomości Zagraniczne: Włochy. Rozmaite Wiadomości.

WIADOMOS I KRAIOWE.

z Peterzburga, 14 Grudnia.

Z danie sprawy o bibliotece woienney za rok pierwszy od iey założenia to iest od dnia 23 Listopada 1816 roku po dzień także 23 p. m. roku 1817.

Rok temu iak *N. Cesarz*, Monarcha nasz Naymiłościwszy łaskawem zasczycił weyrzeniem to powstaiące zaprowadzenie i trwały byt mu nadał. Od czasu założenia biblioteki woienney i należytego iey uporządkowania, miłośnicy nauk poczęli do niey uczęszczać i ieżeli niemożna powiedzieć że w tak krótkim czasie nabyła ona zupełney iakiey tylko żądać można doskonałości to przynaymniey należy się cieszyć niechybną nadzieią, że tey wkrótce dosięgnie.

Po wrzawie boiów i trudach woyny, otwiera się rycerzom naszym nowe do chwały pole. Nayodleglejsze krainy swiata pełne są chwały imienia Rossyian; polegli pod groźnym mieczem potężnych synów północy liczni nieprzyiaciele. Słowianin nieustraszony na placu krwawey potyczyki a łagodny w pokoiu wróciwszy na rodzinną ziemię, w dóm oyca swoiego, w koło przyiaciół i krewnych, miecz swoy schował do pochew zawiesił zbroie i szyszak w niezwiędłe strojny wawrzyny. Lecz nie dla tego odłożył na stronę woienne niepokoie aby się oddać próżnowaniu, nie, syn ten prawdziwy oyczyzny na łonie odpoczynku i pokoiu, myśli o pomyślności ulubioney Matki. Wie on z przykładów codziennych, że niedosyć iest samego miecza na obronę kraiu, otwiera mu historyia naukę, że naysilnieysze narody od naysłabszych padały, kiedy te ostatnie przyzwoicie użyły umieiętności i sztuki, A przeto postanowił nabyć doskonałości przez połączenie męstwa i nauk. Lecz aby w tem postąpić, nauki i Xięgi koniecznie są potrzebne. Niekażdy te ostatnie posiadać może a z tey pobudki założono tę bibliotekę. Otwarta ona iest dla każdego Rossyyskiego żołnierza aby czytał tam czyny wieków przeszłych aby się przezierał iak we zwierciedle w cnotach naddziadów swoich, aby czerpał naukę przez mądrych zostawioną wodzów, za którą idąc, stanie się praw-

dziwym Ruskim rycerzem, prawdziwym rycerzem ALEXANDRA.

Była wola Monarchy naszego iakeśmy powiedzieli, zasczycić to zaprowadzenie w dniu 23 Listopada roku przeszłego bytnością swoią. Dzień ten świetny daiąc życie takowemu zaprowadzeniu, dał oraz nastanie po myślności gdyż zwrócił na nie uwagę publiczności całey. Wielcy Xiążęta Ichmość *Mikołay* i *Michał*, oraz Królewic Pruski *Wilhelm* odwiedzali bibliotekę pomienioną. Wielu znakomitych Rycerzy poszło za ich wysokim przykładem; a młodzi Rossyyscy Officerowie w chwile wolne od zatrudnień stanu swoiego przychodzili do tey świątyni, i zasilali ognistą duszę pragnącą doskonałości w sztuce woienney rozmaitem czytaniem i naukami.

Wielu było takich, którzy przy odwiedzeniu biblioteki wzbogacili ią ofiaruiąc rozmaite Xiegi i rękopisma. Z liczby ostatnich naywiększey warte są uwagi trzy listy własną ręką Piotra W. pisane, przysłane do biblioteki przez radcę stanu *Karamzina*. Jenerał Maior *Pisarew* Ofiarował bibliiotece opisanie życia tegoż Monarchy przez Jenerała *Alar*, nigdzie iescze niedrukowane. Wydawca *Wiestnika* Rossyyskiego P. *Glinko* noty historyczne o życiu i czynach *Piotra Wielkiego*, pisane za czasów tego Monarchy przez szeregowego *Kaszyna*, oraz taktykę Barona *Pircha* napisaną dla woysk Francuzkich za Ludwika XV, nasladowanie dzieła Fryderyka Wielkiego, którą ofiarował Bibliotece Jenerał Adiutant *Jomini*. z Mapp i planów przyniesionych w darze bibliiotece na naywiększą zasłaguie uwagę wystawuiąca położenie woysk po nad Renem w roku 4734. Tę kartę darował bibliotece Hrabia Mikołay Piotrowicz *Rumiancow* Kanclerz Państwa. Ta mappa z tego względu zasługuie na szczególną uwagę, że służyła niegdyś Wielkiemu wodzowi Xiążęciu Eugeniuszowi. Nadto Biblioteka w tym roku powiększoną została znaczną liczbą dzieł, których ogólnie iest teraz 3,500 a Xiąg ,000.

Członki towarzystwa zawiązanego z woyskowych przy sztabie gwardyi, pod przewodnictwem Naczelnika Sztabu zatrudniali się w ciągu roku:

Wydawaniem Dziennika woiennego, którego wyszło Xiąg VIII. nadto rozmaitemi tłumaczeniami i oryginalnemi pismami szczególnie co do sztuki woienney.

Tu daley wylicza P. Grzybowski tytuły dzieł przekładanych i kończy: Założona drukarnia przy Sztabie korpusu Gwardyi powiększoną została rozmaitemi nabyciami mianowicie litograficznem.

W przeciągu roku weszło do kassy Biblioteki tak z prenumeraty Dziennika Woiennego iak z Drukarni 35,000 rubli, które użyte zostały na rozmaite przedmioty w takowem zaprowadzeniu.

Oto krótki rys stanu Biblioteki woienney do którego w przeciągu roku pierwszego doszła. Dołożym na przyszłość starań naszych aby zaprowadzenie takowe należycie zakwitło, i stanęło w rzędzie z innemi podobnemi zaprowadzeniami, aby oyczyznie przyniało pożytek, aby nakoniec doszło doskonałości i potomność sprawiedliwie mogła powie dzieć: to iest dzieło wieku ALEXANDRA, one nosi na sobie piętno geniuszu Iego.

M. Grzybowski.

Królestwo Polskie.

Rozkaz Dzienny do woyska Polskiego w Kwaterze Główney w Warszawie dnia $\frac{13}{25}$ Listopada 1817.

Za Naywyższym Rozkazem.

Postępuią na wyższe stopnie.

w Korpusie Artylleryi i Inżenierów w batteryi pozycyyney konney Gwardyi, Pod-Officer Władysław Gruszecki, i Podchorąży Xiąże Stanisław Iabłonowski, na Podporuczników.—Dowódzca Poł-Batalionu Inżenierów, Kapitan Buławecki, na Podpułkownika.—Adiutant tegoż Poł-Batlionu, Porucznik Zakrzewski, na Kapitana Klassy 2, z zostawieniem go przy tychże obowiązkach.—W Kompanii Pontonierów, Podporucznik Abramowicz, na Porucznika.

Umieszczony zostaie na powrót.

w Piechocie w pułku 5 liniowym: z tegoż pułku, oddalony ze Służby Rozkazem Dziennym z dnia $\frac{26 \text{ Lutego}}{10 \text{ Marca}}$ r. b. Podporucznik Zaborowski.

Otrzymuią żądane Dymissye.

Dla słabości zdrowia.

w Piechocie z pułku 3 liniowego, Podporucznik Erazm Dobrowolski, w stopniu Podporucznika.

Dla interessów familiynych.

z Pułku 6 liniowego, Podporucznik Michał Muszkiewicz.—Z pułku 1 Strzelców pieszych, Podporucznik Hilary Iakowski, w

Stopniu Porucznika.—Z pułku 3 Strzelców pieszych, Porucznik Fabian Dowgiałło, w Stopniu Kapitana. — Z pułku 7 liniowego, Kapitan Izydor Plinkiewicz; przykommenderowauy do tegoż pułku, Porncznik Konstanty Łuba.

Za dobre sprawowanie się.

w Korpusie Inwalidów i Weteranów, podchorąży Franciszek Zięhiński, w Stopniu Podporucznika, z pozwoleniem noszenia munduru.

Wykreślony zostaie z Kontrol.

z Tegoż Korpusu, Porucznik Zwierzchowski, zmarły w dniu 7/19 Listopada, r. b.

NACZELNY WÓDZ

(podpisano) KONSTANTY.

W. X. R.

Zgodno z Oryginałem
Generał, Szef Sztabu Głównego *Toliński.*

— *z Dziennika praw.* —

W Imieniu Nayiaśnieyszego

ALEXANDRA I.

CESARZA WSZECH ROSSYY, KRÓLA POLSKIEGO, &c. &c. &c.

NAMIESTNIK Królewski w Radzie Stanu.

Ułatwiwszy postanowieniem Naszém z dnia 26 Listopada 1816 roku mieszkańcom miasta stołecznego *Warszawy* wystawienie domów murowanych przy ulicach pryncypalnych, a chcąc również dopomódz mieszkańcom przy ulicach odlegleyszych possesyie swoie maiącym, w wystawieniu domków morowanych na mieyscu dworków drewnianych, na przełożenie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i policyi, postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1. Na wsparcie nowo-buduiących się po odlegleyszych ulicach miasta stołecznego *Warszawy*, przeznaczamy:

1. Kapitał własny miasta stołecznego *Warszawy* wynoszący summę złotych Polskich sto osmdziesiąt tysięcy, dawniey na dobrach ziemskich hypotekowany, a wroku bieżącym kassie ekonomiczney Urzędu Municypalnego zwrócony.

2. Szósty procent na uzbieranie żelaznego funduszu art: 9 Postanowienia z dnia 26 Listopada 1816 roku na rzecz miasta stołecznego *Warszawy* przeznaczony.

3. Prowizyią od udzielonego wsparcia opłacać się winną.

Art: 2. Fundusze powyższe podzielone będą na akcyie, zwłaszcza:

a. Na akcyie całe po zło: Pol: 10,000.
b. Na akcyie 3/4 . . . 7,500.
c. Na akcyie 1/2 . . . 5,000.
d. Na akcyie 1/4 . . . 2,500.

Summa niewynosząca naymniey 1/4 akcyi, w kassie do następnego roku zatrzymaną będzie.

Akcyie nowo-buduiącym wydane będą na lat dwadzieścia i pięć po sobie następuiących z opłatą po cztery od sta na zwrot kapitału i dwa procenta na uzbieranie tak zwanego funduszu.

Art: 3. Każdy posiadaiący akcyią gdy zapłaci regularnie przez lat dwadzieścia i pięć wyżey oznaczony procent, tém samém umorzył akcyią i obowiązek płacenia nadal prowizyi ustaie.

Art: 4. Przeciąg powyższy czasu do zapłacenia prowizyi oznaczony, rachowany bydź ma od roku, w którym akcyia wydaną została, i to bez różnicy, czy wsparcie na początku lub w środku albo w końcu roku wypłaconém było.

Art: 5. Akcyie wydane będą tym tylko nowo buduiącym, którzy wystawić zamierzaią domy nie mniey iak zł: Pol: 10,000 i nie więcey iak zł: Pol: 30,000 kosztować maiące, i stosować się zechcą do rysunków i planów normalnych tym końcem sporządzić się mianych.

Art: 6. Każdy nowo-buduiący chcąc uzyskać wsparcie do dnia 1 Kwietnia każdego roku, winien będzie przedstawić Urzędowi Municypalnemu planu i anszlag kosztów domu przez siebie murowaó się maiącego. Urząd zaś Municypalny, przełoży na początku Kwietnia każdego roku przedstawione sobie plany i anszlagi Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi do potwierdzenia.

Art: 7. Gdy potwierdzenie nastąpi, Urząd Municypalny przypuści ubiegaiących się do uzyskania wsparcia w porządku, w iakim plany podane zostały i w miarę będącego do dyspozycyi funduszu.

Art. 8. Celem zabezpieczenia regularney zapłaty prowizyi, nowobuduiący chcący uzyskać całą lub 3/4 akcyi, winien będzie udowodnić, iż dom przez siebie murować się miany, nie licząc w to wartosci placn i zabudowań niemieszkalnych, naymniey trzy razy tyle, ile akcie żądane wynoszą, ma wartości; ci zaś, którzy do pół,

lub iedney czwartey akcyi konkuruią, udowodnić obowiązani będą, iż dom przez nich wystawić się miany cztery razy tyle i więcey kosztować będzie.

Art: 9. Wypłata pożyczki uskutecznioną będzie w dwóch ratach: pierwsza po nastąpionèm potwierdzeniu planu i anszlagu, złożeniu wyżey wymienionego bezpieczeństwa; druga po wyprowadzeniu dachu.

Art: 10. Urząd Municypalny z przychodu i wydatku udzielonego na wsparcie nowo-buduiących fundnszu, oddzielny rachunek utrzymywać, i takowy co rok w potrzebne dowody opatrzony, przedstawiać będzie Kommissyi Rządowey Spraw Wewnętrznych i Policyi.

Art: 11. Uskutecznienie i ogłoszenie ninieyszego postanowienia. tudzież umieszczenie onegoż w Dzienniku Praw, Kommissyi Rzadowey Spraw Wewnntrznych i Policyi polecamy.

Działo się w *Warszawie* na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 25 Listopada 1817 roku.

(podpisano) *Zaiączek.*
Minister S. Wew: Pol: Radca Sekr. Stanu,
(podp:) T. *Mostowski.* Jenerał Brygady,
(podpis:) *Kossecki.*

Zgodno z oryginałem:
Radca Sek: Stanu, Jen: Bryg:
podpis: *Kossecki*

Zgodno z Wypisem:
Minister Sprawiedliwości *W. Sobolewski.*
Sekretarz Jeneralny *J. Hankiewicz.*

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

WŁOCHY.

z Florencyi, 17 Listopada.

Zawczora z rana I. C. M. Wielki Xiąże Arcy-Xiąże Leopold i Arcy-Xiężna Maryia Ludwika udali się do *Villa de Cafagiolo*, w celu spotkania wielkiey Xiężney następczyney. Przyiechała ona koło osmey w wieczor. I. C. M. iedli wieczerzę z nią razem i powrócili tutay.

Dnia wczorayszego o godzinie 8 rano wielki Xiąże w towarzystwie Xiążęcia swoiego syna otoczeni swietnym orszakiem urzędników dworu poiechali do roskosznego *Villa Capui*, gdzie były uczynione przygotowania do przyięcia Xiężney. Przybyła tam w krótce i po krótkiey rozmowie wsiadła do poiazdu dworu, gdzie także wsiadł wielki Xiąże z synem swoim i poiechali prosto do katedry tameczney. Arcybiskup celebrował mszę, po którey przez niego także obrzęd błogosławińśtwa slubnego tey nayiaśnieyszey pary, domierzonym został, i po odśpiewaniu *Te Deum* I. C. M. udali się do zamku *Pitti*. Tam Xiężna była przyiętą przez radców stanu, Szambelanów i Dam dworu. W chwilę potem stawiono przed Xiężną ciało Dyplomatyczne i radców stanu, których N. Xiężna łaskawie przyięła, Nastąpił po tem wspaniały obiad, a wieczorem liczne zgromadzenie. Cała stolica nasza wspaniale była oświecona. Dziś w wieczor I. C. M. zasczycili bytnością swoią widowisko na teatrze *Pergola.*

Z przyczyny tego związku wielki Xiąże wydał niemało postanowień dobroczynnosci. W skutek iednego z takowych 320 ubogich panien wyposażone zostaną, przez drugi zalecono rozdawanie chleba publiczne ubogim, przez trzeci zapowiedziano dyzerterom woyskowym przebaczenie, ieśliby się wrócili do pułków swoich przed końcem stycznia i. t. d.

ROZMAITE WIADOMOSCI.

W mieście Angielskiém *Glasgow* zawiązało się towarzystwo dla oświaty Katolików Rzymskich, a mianowicie dzieci. Miało niedawno posiedzenie, na którem było wielu Katolikow i Protestantów, pod przewodnictwem Pana *Kirkmann* członka Parlamentu.—Podane urządzenie tegoż towarzystwa iednomyslnie przyięto. Uczenie mało co będzie kosztować dla tych, którzy mogą płacić a bezpłatne dla ubogich. Nauczycielami będą Katolicy, kosztem towarzystwa utrzymywani. Oprocz ksiąźek elementarnych, czytany będzie po tych szkołach wykład Angielski Pisma Swiętego, a żaden akt wiary, ani iaki kolwiek katechizm nie będzie do niego załączony. Wydział złożony z Katolików i Protestantów w równey liczbie zawiadywać będzie interessami rzeczonego towarzystwa.

w Peterzburgu
w Drukarni woienney Głównego sztabu IEGO CESARSKIEY MSCI.